

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **P. K.**
zastoupena Mgr. Ing. Petrem Křížákem, MBA, LL.M., advokátem
sídlem Purkyňova 6, 702 00 Ostrava

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 11. 2022, č. j. X, o invalidním důchodu,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- I. Specifikace věci

1. Podstatou věci je nesouhlas žalobkyně s posouzením stupně její invalidity, protože se domnívá, že její pracovní schopnost poklesla nejméně o 35 %, a je tak invalidní minimálně v prvním stupni.
2. Konkrétně se žalobkyně domáhá přezkumu v záhlaví specifikovaného rozhodnutí, jímž žalovaná zamítla její námitky a potvrdila rozhodnutí ze dne 5. 8. 2022, č. j. X, kterým zamítla žalobkyni žádost o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť dle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ“) Opava ze dne 28. 7. 2022 poklesla žalobkyni z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pracovní schopnost pouze o 30 %.

II. Relevantní skutková zjištění

3. Dne 11. 7. 2022 podala žalobkyně žádost o přiznání invalidního důchodu.
4. Dne 28. 7. 2022 byl posouzen zdravotní stav žalobkyně lékařem OSSZ Opava se závěrem, že není invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Posudkový lékař stanovil pokles pracovní schopnosti žalobkyně ve výši 20 % dle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Tuto hodnotu zvýšil ve smyslu § 3 odst. 1 citované vyhlášky o 10 %, na celkových 30 %. Na základě daného posudkového hodnocení rozhodla žalovaná rozhodnutím ze dne 5. 8. 2022 tak, že žádost žalobkyně o invalidní důchod zamítla.
5. Proti uvedenému rozhodnutí podala žalobkyně námitky.
6. V řízení o námitkách přezkoumal zdravotní stav žalobkyně lékař České správy sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“) Ostrava dne 2. 11. 2022, podle jehož posudku rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně bylo postižení uvedené v kapitole XIII, oddílu E, položce 1b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které stanovil míru poklesu pracovní schopnosti ve výši 20 %. Vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu žalobkyně podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky byla hodnota zvýšena o 10 % na celkových 30 %.
7. O námitkách žalobkyně rozhodla žalovaná napadeným rozhodnutím.

III. Žaloba

8. Žalobou doručenou zdejšímu soudu dne 10. 1. 2023 žalobkyně nesouhlasí s napadeným rozhodnutím, respektive předmětným posudkovým závěrem lékaře ČSSZ. Domnívá se, že má nárok na invalidní důchod vzhledem k četným lékařským zprávám, které včas poslala, jakož i vzhledem k onemocněním, které lékařské zprávy potvrzují.
9. Poukazuje zejména na to, že do napadeného rozhodnutí nebyl vůbec pojat syndrom obstrukční spánkové apnoe. Podle kapitoly VI, položky 5c přílohy k vyhlášce č. 359/2009

Sb. by pak dosahovala poklesu míry pracovní činnosti od 60–70 %, neboť se u ní jedná o těžkou formu tohoto onemocnění.

10. Dle žalobkyně též nebyla brána v potaz dlouhodobá nemoc dna, kterou uvádí lékařská zpráva ze dne 23. 11. 2021. Podle kapitoly XIII, oddílu A, položky 5 přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., se opět jedná o nemoc, která snižuje míru pracovní činnosti.
11. Žalobkyně doplňuje, že se léčí s hypertenzí, která je uvedena v kapitole IX, oddílu A, položce 8a přílohy k vyhlášce, přičemž tak „dochází ke snížení míry pracovní schopnosti o dalších 5 %“.
12. Podle ambulantní zprávy ze dne 8. 9. 2022 pak žalobkyně trpí obezitou. Její BMI činí 36. Podle kapitoly IV, položky 14b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., se tedy jedná o nemoc, která snižuje míru pracovní činnosti o 20–30 %.
13. Z výše uvedených důvodů navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí.

IV. Stanovisko žalované

14. Ve vyjádření ze dne 8. 2. 2023 žalovaná s ohledem na námitky žalobkyně navrhla důkaz posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (dále jen „PK MPSV ČR“) v Ostravě, která je povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce pro účely přezkumného řízení.

V. Jednání soudu

15. U jednání soudu dne 9. 5. 2023 žalobkyně setrvala na svém procesním stanovisku, přičemž doložila lékařskou zprávu ze dne 16. 5. 2023, Fakultní nemocnice Ostrava, neurologická ambulance, z níž má vyplývat, že je u ní nadále přítomno onemocnění vertebrogenního algického syndromu. Závěrem uvedla, že považuje syndrom spánkové apnoe za rozhodující příčinu svého dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Navrhla zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.
16. Žalovaná ve světle závěrů posudku PK MPSV navrhla zamítnutí žaloby.

VI. Posouzení věci krajským soudem

17. Krajský soud poté, co zjistil, že žaloba byla podána včas v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s.ř.s. v mezích žalobních bodů.
18. Dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
19. Krajský soud předně shrnuje relevantní právní úpravu dopadající na souzenou věc.

20. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
21. Podle § 39 odst. 2 téhož zákona, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
22. Soud předesílá, že rozhodnutí správního orgánu o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon o OPSZ“), zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely námitkového řízení posuzuje ČSSZ, a podle § 4 odst. 2 zákona o OPSZ, pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění je posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí; za tím účelem Ministerstvo práce a sociálních věcí zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu dotčených rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudků, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti.
23. Náležitosti posudku přitom upravuje v § 7 vyhláška o posuzování invalidity. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž 1) účel posouzení, 2) datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 3) výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 4) skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 5) výsledek posouzení zdravotního stavu a míru poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, 6) procentní míru poklesu pracovní schopnosti, 7) stupeň invalidity, 8) den vzniku invalidity, resp. den změny stupně invalidity nebo den zániku invalidity, 9) odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti a 10) tzv. pracovní rekomandaci (to pouze, jde-li o invaliditu prvního či druhého stupně), tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012 - 18).
24. Posudek posudkové komise MPSV (dále též i posudek „PK MPSV“) pak soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s.ř.s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011 - 43).

25. Požadavek úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a musí své posudkové závěry náležitě odůvodnit. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav stěžovatele byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav posuzované osoby zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky). Jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nesčítají. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle rozhodujícího zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce (srovnej například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2022, č. j. 1 Ads 156/2021–43).
26. Jelikož rozhodnutí soudu v případě, kdy se jedná o dávku důchodového pojištění podmíněnou nepříznivým zdravotním stavem občana a jeho dochovanou pracovní schopností, je závislé především na odborném lékařském posouzení, vyžádal si v souzené věci krajský soud odborný lékařský posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky, pracoviště Ostrava, jež je k podání tohoto posudku povolána přímo ze zákona podle § 4 odst. 2 zákona o OPSZ.
27. Úkolem správních soudů v přezkumném řízení je pak vyhodnotit, zda je z lékařských posudků a zejména z posudků posudkové komise ministerstva zřejmé, že byl stav žadatele o invalidní důchod komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, zda je posudkový závěr náležitě, přesvědčivě a srozumitelně zdůvodněn. Správní soud je povinen rozhodovat na základě úplně zjištěného skutkového stavu, který je dostatečným podkladem pro jeho rozhodnutí. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, které způsobují jeho nepřesvědčivost nebo neúplnost, nemůže správní soud nahradit vlastní úvahou. Nemá pro to potřebné odborné znalosti. Může si ale vyžádat doplnění posudku, vyhotovení srovnávacího posudku jinou komisí ministerstva nebo uložit vypracování revizního posudku (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2021, č. j. 1 Ads 252/2020–25).
28. V posuzované věci byl zdravotní stav žalobkyně, resp. míra poklesu její pracovní schopnosti, z pohledu zákona o důchodovém pojištění, hodnocen posudkovými lékaři žalované – lékařem OSSZ Opava (posudek ze dne 28. 7. 2022) a lékařem ČSSZ Ostrava (posudek ze dne 2. 11. 2022), v přezkumném řízení soudním pak posudkovou komisí MPSV ČR, pracoviště Ostrava – její posudek ze dne 5. 4. 2023, vždy s identickým závěrem, že žalobkyně není invalidní.
29. Z obsahu posudku PK MPSV Ostrava ze dne 9. 2. 2023 se podává, že posudková komise jednala a rozhodovala v řádném složení, za přítomnosti specialistky s odborností neurologie, tedy lékařky z oboru nemoci, která je dominantní v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu žalobkyně. Posudek nese dle názoru soudu všechny výše specifikované náležitosti a splňuje podmínku úplnosti a přesvědčivosti. Posudková komise se vypořádala se všemi

rozhodujícími skutečnostmi a své posudkové závěry náležitě a srozumitelně odůvodnila. Posudek přitom nevzbuzuje žádné pochyby.

30. Z posudku krajský dále zjistil, že komise vycházela při jeho vypracování z komplexní zdravotní dokumentace praktického lékaře MUDr. M., z lékařských nálezů specifikovaných na straně druhé posudku ze dne 5. 4. 2023, z úplné spisové dokumentace vedené u OSSZ Opava, ze spisové dokumentace Krajského soudu v Ostravě včetně žaloby a z lékařských zpráv doložených žalobkyní u jednání posudkové komise.
31. Rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí 9. 11. 2022 představuje dle posudkové komise neurologické onemocnění - chronický vertebrogenní algický syndrom krční a bederní páteře při degenerativních změnách, s občasnými projevy cervikokraniálního syndromu, iritací do končetin, bez známek neurogenní léze, s lehkou dysfunkcí krčního úseku páteře, jedná se o lehké funkční postižení, protože jde o zdravotní postižení odpovídající kapitole XIII, oddílu E, položce 1b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které posudková komise stanovila míru poklesu pracovní schopnosti z rozmezí 10 - 20 % na horní hranici, tj. 20 %. S ohledem na více zdravotních postižení podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky tuto hodnotu komise zvýšila o 10 %. Celkový pokles pracovní schopnosti žalobkyně tedy činí 30 %.
32. Pokles pracovní schopnosti u žalobkyně činil 30 %, přičemž tento závěr jednoznačně vyplývá z citovaného posudku PK MPSV Ostrava, o jejichž úplnosti, správnosti a přesvědčivosti nemá krajský soud důvodu pochybovat. Jak již bylo uvedeno výše, posudková komise posuzovala zdravotní stav žalobkyně ve složení z posudkového lékaře a další lékařky – neuroložky.
33. Posudková komise sdělila, že zdravotní postižení žalobkyně není takového stupně závažnosti a rozsahu, aby odůvodňovalo hodnocení dle položky 1c nebo 1d, kapitoly XIII, oddílu E přílohy citované vyhlášky, neboť nejsou naplněna kritéria u těchto dvou položek uvedená.
34. K onemocněním namítaným v žalobě PK MPSV konstatovala následující:
 - a) syndrom obstrukční spánkové apnoe těžkého stupně jen na terapii CPAP (přístroj) výborně kompenzován, terapie má velmi pozitivní efekt, kdy došlo k obrovskému poklesu AHI, což znamená, že při této kompenzaci se u posuzované nejedná o onemocnění, které by mohlo být považováno za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu;
 - b) dna je onemocnění vyžadující dietní opatření a při zvýšení hladiny kyseliny močové nad normu se léčí pomocí medikamentů, které společně s dodržováním dietních opatření vedou k její úpravě, v žádném případě se u posuzované nejedná o zdravotní postižení ztížení, které by bylo rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu;

- c) hypertenze je u posuzované medikamentózně řádně kompenzována a není důvodem pro rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu;
 - d) obezita u posuzované není léčena v odborné ambulanci a spolupodílí se na interních onemocněních a syndromu spánkové apnoe, není možno ji považovat za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Při dodržování adekvátních dietních opatření, nejlépe pod odbornou kontrolou, vede obezita k váhové úpravě směrem dolů.
35. Předestřené závěry považuje krajský soud za plně přezkoumatelné a přesvědčivé a opětovně podotýká, že jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení nelze sčítat.
36. Posudková komise svým zařazením rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně do kapitoly XIII, oddílu E, položky 1b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., hodnotila zdravotní stav žalobkyně totožně jako lékař OSSZ Opava i lékař ČSSZ Ostrava. Posudková komise uvedla, že žalobkyně je neschopna práce fyzicky nadměrně namáhavé se zvedáním a přenášením nadlimitních břemen, práce ve vynucených polohách, v nepříznivých klimatických podmínkách, s těmito omezeními je nadále schopna vykonávat své dosavadní zaměstnání – pokladních Českých drah.
37. Již výše bylo nastíněno, že správní soud si nemůže učinit úsudek o otázce posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity sám, stejně tak si tento úsudek nemůže udělat sama žalobkyně. Je třeba dále zdůraznit, že posouzení podřaditelnosti zdravotního stavu žalobkyně pod korespondující ustanovení vyhlášky, tzn. zhodnocení zdravotního stavu, určení rozhodujícího zdravotního postižení a přepočet procentní míry poklesu pracovní schopnosti, soud neprovádí, protože jde právě o ten typ odborné úvahy, již soud, který nedisponuje potřebnými medicínskými znalostmi z oboru posudkového lékařství, nečiní sám, ale vychází z důkazu posudkem příslušné posudkové komise. Při objektivním hodnocení zdravotního stavu žalobkyně posudkovou komisí pro účely přiznání invalidního důchodu nelze brát v úvahu to, že žalobkyně svá zdravotní postižení subjektivně vnímá jako těžší nebo že by je zařadila do jiné kapitoly přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., než jak je vyhodnotili a zařadili posudkoví lékaři (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2018 č. j. 6 Ads 23/2018-37).
38. Právní zástupce žalobkyně u ústního jednání dne 9. 5. 2023 uvedl, že jinými nemocemi či potížemi, než které jsou uvedeny v diagnostickém souhrnu na straně druhé posudku ze dne 5. 4. 2023, netrpí, protože jsou v tomto posudku zahrnuty veškeré její lékařské zprávy.
39. Dle názoru krajského soudu byl posudek PK MPSV Ostrava vypracován pro účely tohoto přezkumného soudního řízení dostatečně přesvědčivě a úplně, přičemž zdejší soud nemá důvody s jeho závěry jakkoliv polemizovat.
40. Jelikož žalobkyně k datu 9. 11. 2022 nebyla invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., žalovaná nepochybila, pokud napadeným rozhodnutím zamítla námitky žalobkyně a potvrdila své rozhodnutí ze dne 5. 8. 2022.

VII. Závěr a náklady řízení

41. Krajský soud na základě shora uvedeného dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
42. Žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně v řízení úspěšná nebyla a žalovaná na jejich náhradu nárok ze zákona nemá (§ 60 odst. 2 s.ř.s. a § 118d zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možno podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

Ostrava 9. května 2023

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně